

Obsah

Úvod	13
Metodologií práce je sociální teorie politiky	14
Inspirace Ernestem Gellnerem	14
Výzkumný záměr – rekonstrukce pojmu sociální komunity – rozpracování jeho nových dimenzí	14
Obrana Parsonse proti dezinterpretacím jeho díla	15
I. Prolegomena – vymezení klíčových pojmů	18
Konceptualizace sociální a systémové integrace	18
Rozlišení mezi sociální a systémovou integrací	18
Pojetí Davida Lockwooda	19
Pojetí Jürgena Habermase	20
Pojetí Anthonyho Giddense	21
Mouzelisovo pojetí	21
Pojem sociálního řádu	22
Pozitivistické koncepce řádu	22
Idealistické koncepce řádu	24
Voluntaristické koncepce řádu	25
Münchova koncepce sociální integrace	26
Integrace aktérů	26
Integrace jednání	26
Negativní integrace	27
Pozitivní integrace	27
Sociální integrace a sociální řád	27
Sociální integrace za hranicemi národního státu	28
Negativní efekty sociální integrace	28

II. Dějiny konceptualizací integrace společnosti	29
Prehistorie problému: reflexe novověké společnosti v díle skotských osvícenců	29
Herbert Spencer	30
Liberálně utilitaristické kořeny Spencerova myšlení	30
Spencerův evolucionismus	31
Spencerova teorie systémové diferenciac	32
Spencerova teorie institucí	34
Poznámka	35
Emile Durkheim	36
Analytické hodnocení – význam Emila Durkheima pro rekonstrukci konceptu sociální komunity	40
Poznámka k roli Maxe Webera v rámci promyšlení koncepcí společenské diferenciac	42
III. Předpoklady pojmu sociální komunity v Parsonsově teorii	44
Teorie systémů jednání	45
Kulturní systém, jeho vztah k nejvyšší realitě a kybernetická hierarchie řízení	46
Sociální systém a jeho vnitřní diferenciac	46
Pojem společnosti	48
Sociální komunita a její struktura	49
IV. Historicko-genealogický pohled na pojem sociální komunity	50
Sociální komunita a konstitutivní symbolismus u premoderních společností	50
Sociální komunita u společností přechodného typu	54
Generalizace konstitutivního symbolismu do podoby kosmologicko-náboženského systému a sociální komunita u společností archaického typu	54
Sociokulturní diferenciac, sociální komunita a konstitutivní symbolismus u historických impérií přechodného typu	59
Konfuciánský konstitutivní symbolismus a imperiální organizace Číny	60
Hinduistický konstitutivní symbolismus Indie a nedostatečná politická a sociální integrace indické společnosti	61
Politicko-náboženský konstitutivní symbolismus islámské Ummy	62
Konstitutivní symbolismus imperiálního občanství v Římě	64
Sociální komunita a konstitutivní symbolismus v matečných společnostech starého Izraele a starověkého Řecka	65
Středověká mezifáze vývoje sociální komunity	67
Strukturální změna sociální komunity v moderních západních společnostech: obecné shrnutí argumentace	69
Vznik anglické národní sociální komunity jako proces společenské inkluze	72

Demokratická revoluce	73
Americká societální komunita – Parsonsova stať „Full Citizenship for the Negro American?“	74
Národ jako societální komunita	75
Societální komunita a občanství	77
V. Systémově-teoretický pohled na koncept societální komunity	78
Obecné rysy teorie symbolicky generalizovaných médií, její vznik a další vývoj	78
Koncepce double interchanges	78
Kořeny teorie symbolicky generalizovaných médií v Parsonsových úvahách o politice	80
Vliv konceptu jazyka na teorii symbolicky generalizovaných médií	80
Peníze jako symbolicky generalizované médium	81
Moc jako symbolicky generalizované médium	82
Obecná charakteristika moci	82
Moc jako cirkulující médium	82
Postavení moci v rámci konceptu symbolicky generalizovaných médií	83
Moc jako generalizované médium donucení – koncept autority	84
Vliv jakožto symbolicky generalizované médium zajišťující integraci societální komunity	86
Vliv jako institucionalizace postojů důvěry	86
Čím je vliv krytý?	87
Vliv a solidarita v rámci komunity	88
Druhy vlivu	89
Politický vliv – svobodné asociace	89
Fiduciární vliv	90
Vliv založený na apelu na loajalitu	90
Vliv týkající se interpretace norem	90
Inflace a deflace vlivu	91
Hodnotový závazek – médium fiduciárního subsystému	93
Definice hodnotového závazku	93
Vlastnosti hodnotového závazku jako symbolicky generalizovaného média	94
Paradigma vzájemné směny mezi subsystémy	95
Symbolicky generalizovaná média a societální komunita	95
Symbolicky generalizovaná média a jejich přínos pro teorii societální komunity	97
VI. Societální komunita a společenský konflikt	99
Cosserova teorie sociálního konfliktu	100
Intermezzo: Základní funkce společenského konfliktu podle Lewise Cosera	100

Analytické hodnocení: Societální komunita a funkce sociálního konfliktu	103
Inspirace Coserem	103
Implikace pro definici societální komunity – vztah normativního řádu a konfliktu	105
Rokkanova teorie štěpení moderní societální komunity	106
Integrativní role politických stran	106
Odvození teorie sociokulturních štěpení z Parsonsovy teorie	107
Teorie sociokulturních štěpení	109
Přínos Rokkanovy teorie pro obohacení pojmu societální komunity	110
Societální komunita jakožto politická komunita	111
Dva aspekty pojmu politické komunity	112
Štěpení jako zdroj stresu pro politickou komunitu	113
Societální komunita ve světle dialektiky solidarity a schizmatu	114
Komplementarita durkheimovského a marxistického přístupu	114
Pojem sociální klasifikace jako inspirace pro rekonstrukci pojmu societální komunity	114
Konflikt a jeho dopad na statusové systémy	116
Multidimenzionální pohled na problematiku solidarity a schizmatu	117
Lockwoodova teorie rituálů a hyperrituálů	118
Procesy deklasifikace a reklasifikace v rámci statusového systému	119
Teorie statusové inkongruence	121
Durkheim a Gramsciho teorie hegemonie	122
Parsons, Lockwood a propojení konsensuální a konfliktualistické teorie	124
Case study normativního konfliktu ve společnosti – americké kulturní války	124
Mechanismy vzniku a udržování a rozštěpené kulturní hegemonie v USA	126
VII. Reformulace konceptu jednání v díle neofunkcionalistů	129
Recepce Parsonsovy teorie jednání v díle Richarda Müncha	129
Voluntaristická teorie jednání	130
Kantovské jádro Parsonsovy teorie – pojem interpenetrace	130
Motiv interpenetrace v díle klasiků	132
Münchova rekonstrukce rozvoje motivu interpenetrace v Parsonsově díle	133
Analýza modernity	134
Reformulace konceptu jednání v díle Jeffreyho Alexandera	135
Alexanderova teorie jednání a řádu	138
VIII. Rekonstrukce moderní societální komunity	141
Inspirace Richardem Münchem	141
Co drží společnost pohromadě?	141

Právní dimenze sociální komunity	146
Právo jako mechanismus zajišťující jak sociální tak systémovou integraci moderní společnosti	146
Platnost daného řešení za metodologického předpokladu odlišné definice pojmů sociální a systémové integrace	149
Inspirace Johnem Rawlsem: Společně sdílená politická kultura jako zdroj integrace společnosti	151
Rawlsova koncepce překrývajícího se konsensu – normativně filosofická reflexe pojmu sociální komunity?	151
Předpoklady Rawlsova politického liberalismu	152
Teorie překrývajícího se konsensu	154
Inspirace dílem Jeffreyho Alexandra	156
Alexanderovo řešení vztahu kultury a sociálního systému	156
Tři modely vztahu mezi sociálním konfliktem a kulturním konsensem	157
Kulturní specifikace	157
Kulturní pilířování	158
Kulturní refrakce	158
Teorie kulturního traumatu – case study holocaustu	159
Role traumatu jako konstitutivního symbolismu?	159
Sociální konstrukce traumatu – případ holocaustu	161
Alexanderovo myšlení o občanské společnosti – nová teorie sociální komunity?	163
Obecné rysy Alexanderova pojetí občanské společnosti – implikace pro teorii sociální komunity	163
Binární kódování – nová teorie konstitutivního symbolismu?	164
Sociální komunita a diskursy svobody a represe	166
Sociální komunita a dialektika posvátného a profánního	167
Závěrečné shrnutí	170
Použitá literatura	179
Abstract	194
Seznam tabulek a schémat	196